

นวัตกรรม “ เป้าปาก ”

สาขา กันตสุขภาพ
ประจำพุทธศักราช ๒๕๖๘

นางสาวเบ็ญจวรรณ พิกุลขาว

อสม. ดีเด่นระดับเขต
จังหวัด อ่างทอง

นวัตกรรม “ เป้าปาก ”

ชื่อนวัตกรรม : เป้าปาก

ชื่อเจ้าของผลงาน : นางสาวเบญจวรรณ พิกุลขาว

ประเภทนวัตกรรม : ☐ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product innovation)
☒ นวัตกรรมบริการ (Service innovation)
☐ นวัตกรรมกระบวนการ (Process innovation)

จังหวัด : อ่างทอง

อสม. ดีเด่นระดับ ☒ เขต ☐ ภาค

ที่มาและความสำคัญของการสร้างนวัตกรรม

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีบทบาทในการเป็นผู้นำการดำเนินงานพัฒนาสุขภาพอนามัย และคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้าน เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมด้านสุขภาพอนามัยของประชาชน ในชุมชนและมีหน้าที่ แก่ข่าวร้าย กระจายข่าวดี ซึ่บริการ ประสานงานสาธารณสุข บำบัดทุกข์ประชาชน ดำรงตนเป็นตัวอย่างที่ดี โดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบมากมาย และเรื่องสุขภาพช่องปากนั้น ถือเป็นเรื่องสำคัญต่อสุขภาพร่างกาย ความรอบรู้ด้านสุขภาพช่องปากของประชาชนมีสำคัญมาก เพราะหากมีความรู้ความเข้าใจ การเข้าถึงและการปรับใช้ข้อมูลสุขภาพได้จะช่วยลดการเกิดโรค และไม่ทำให้เกิดโรคเพิ่มขึ้น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ได้พบปัญหาด้านสุขภาพช่องปากในชุมชน จากการออกดูแลคนในเขตรับผิดชอบ ซึ่งจะพบปัญหาสุขภาพช่องปากได้ทุกกลุ่มวัย

เช่น ผู้สูงอายุมีฟันแท้ใช้งานไม่น้อยกว่า 20 ซี่ ร้อยละ 32.32 เด็กวัยเรียนมีฟันผุ ร้อยละ 38.6 และวัยทำงานไม่ได้รับบริการทางทันตกรรม ร้อยละ 90.75 ซึ่งมีค่าสูงเมื่อเทียบกับรายงานผลการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติครั้งที่ 9 พ.ศ.2566 จึงคิดค้นนวัตกรรมที่จะช่วยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้ข้อมูลความรู้ด้านสุขภาพช่องปากกับประชาชนได้ครบถ้วนทุกกลุ่มวัย และประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเข้าถึงบริการทันตกรรม และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มวัยมีความรอบรู้เรื่องการดูแลสุขภาพช่องปากของตนเองและคนในครอบครัว
2. เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการทันตกรรมได้มากขึ้น
3. เพื่อลดระยะเวลาการเตรียมข้อมูลและอุปกรณ์ของ อสม. ในการให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพช่องปากแก่ประชาชน

ขั้นตอนการดำเนินงาน (ระบุขั้นตอนของการจัดทำ/รายละเอียดนวัตกรรม)

1. รวบรวม วิเคราะห์ ข้อมูลที่เป็นปัญหาด้านสุขภาพช่องปากในเขตรับผิดชอบ
2. หาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกับเจ้าหน้าที่ รพ.สต. และ เครือข่าย อสม. ที่ดำเนินงานด้านทันตสุขภาพ
3. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากทุกกลุ่มวัยจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

4. พัฒนารูปแบบ นวัตกรรม เพื่อกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงได้อย่างครอบคลุม
5. นำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย
6. ปรับปรุงรูปแบบให้ใช้งานง่ายขึ้น เช่น เป้าปากพกพา และ เป้าปากอิเล็กทรอนิกส์

ผลการดำเนินงาน/ประโยชน์ที่ได้รับ

ประชาชนทุกกลุ่มวัยมีความรอบรู้เรื่องการดูแลสุขภาพช่องปากของตนเองและคนในครอบครัว กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนโรงเรียนวัดท่าซุ่มนุมน จำนวน 36 คน ทำแบบสอบถาม ก่อนและหลัง การได้รับความรู้จาก "เป้าปาก" ที่ อสม. นำไปให้ความรู้ในโรงเรียน

ตาราง : แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพช่องปาก

ประเด็น	ระดับความรู้ความเข้าใจ				
	มากที่สุด (9 – 10 คะแนน)	มาก (7 – 8 คะแนน)	ปานกลาง (5 – 6 คะแนน)	น้อย (3 – 4 คะแนน)	น้อยที่สุด (1 -2 คะแนน)
1. ความรู้ความเข้าใจ ก่อนได้รับการสอน	2	13	17	3	1
2. ความรู้ความเข้าใจ หลังได้รับการสอน	15	18	3	-	-

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจในการดูแล
สุขภาพช่องปาก

ระดับ มากที่สุด จาก จำนวน 2 คน เป็น 15 คน

ระดับ มาก จาก จำนวน 13 คน เป็น 18 คน

ระดับ ปานกลาง จาก จำนวน 17 คน เหลือ 3 คน

ระดับ น้อย จาก จำนวน 3 คน เหลือ 0 คน

ระดับ น้อยที่สุด จาก จำนวน 1 คน เหลือ 0 คน

ประชาชนเข้าถึงบริการทางทันตกรรมเพิ่มมากขึ้น

มีการเข้าถึงการบริการทางทันตกรรมเพิ่มมากขึ้น จาก "เป้าปาก" ที่ อสม.
นำไปเผยแพร่ โดยการสแกนผ่าน QR-code ,Line Official ของห้องทันตกรรม
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโพธิ์ม่วงพันธุ์ เพื่อปรึกษาเรื่องสุขภาพ
ช่องปากกับเจ้าหน้าที่ทันตภิบาล หรือ หมอ 2 โดยตรง และนัดทำฟัน

จากภาพพบว่า ข้อมูลเชิงลึกของ Line Official มีแนวโน้มการเพิ่มเพื่อนเพิ่มขึ้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากนวัตกรรม

สำหรับอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน เป็นกระเป๋ามีประโยชน์ให้ความรู้ได้ทุกกลุ่มวัย มีน้ำหนักเบาสะดวกต่อการพกพาไปในชุมชน สามารถแบ่งปันและเผยแพร่กับ อสม.ท่านอื่นได้สะดวก สามารถเพิ่มเติมข้อมูลความรู้ใหม่ๆ ได้ทันทุกสถานการณ์และมีความพึงพอใจมากที่สุด ในเรื่องการให้ความรู้เนื้อหาเข้าใจง่ายมีภาพประกอบน้ำหนักเบาพกพาง่าย มีข้อมูลให้สืบค้นเพิ่มเติม รูปลักษณ์สวยงาม

สำหรับประชาชน เป็นกระเป๋ามีประโยชน์ได้ความรู้เข้าใจง่าย สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมได้สะดวก รูปลักษณ์สวยงาม เข้าถึงบริการทันตกรรมได้ง่ายขึ้น

ปัจจัยความสำเร็จ

ได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในการดำเนินงาน ได้มีการเผยแพร่กับ อสม.ในตำบล นำไปใช้กับประชาชนในเขตรับผิดชอบของตัวเอง และเผยแพร่ไปสู่ อสม. ตำบลใกล้เคียง มีการพัฒนาผลงานต่อไป เผยแพร่กับอสม. ตำบลอื่น เพื่อให้ประชาชนทุกคนมีสุขภาพช่องปากที่ดี ไม่มีฟันผุ

โอกาสในการพัฒนา

พัฒนานวัตกรรม ให้เท่าทันสถานการณ์ เพิ่มองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ควบคู่กับนวัตกรรมอยู่เสมอ

ภาคผนวก

